

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวปฏิรูปการศึกษาของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในบทนี้จะนำเสนอโดยครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของครูอิสลามศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำแผนการเรียนการสอน การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูอิสลามศึกษา ตามตัวแปร วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน กลุ่มวิชาที่สอน และการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาการดำเนินการ ความต้องการตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครูผู้สอนวิชาอิสลามศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมาตรา 15(1) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี จำนวน 313 คน จากประชากรทั้งสิ้น 1440 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะของเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิดจากเอกสารวิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิศึกษา ประสบการณ์ในการสอน กลุ่มวิชาที่สอน และประสบการณ์ในการเข้าร่วมอบรมวิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินการของครูอิสลามศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดทำแผนการสอน ด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อทราบปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะของครูอิสลามศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

การสร้างเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิดจากหนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการ ประกอบด้วย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ(2543) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) เอกรินทร์ สัมภาษณ์ (2544) และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาทิเช่น กุลิศา ทักษะพิทักษ์ (2546) เบญจพร คงอินทร์ (2546) พุทธชาติ ทองกร(2546)ศิริพร ผลโตคา (2545) แผล็จ อุทุมสกุลรัตน์ (2545) ทนมวรรณ วุฒิสาร (2544) ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

หลังจากที่ได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาประมวลกำหนดเป็นขอบข่ายและข้อคำถาม ซึ่งครอบคลุมแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอน การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในการสร้างข้อคำถาม ผู้วิจัยได้ใช้ข้อคำถามที่มีอยู่จากวิทยานิพนธ์ที่ได้ศึกษามา โดยได้ทำการปรับให้สอดคล้องกับบริบทและขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อการปรับปรุง

หลังจากอาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปปรับปรุงและแก้ไขแล้วนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำแบบสอบถามดังกล่าวให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรง หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งภายในและภายนอก จำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) คือพิจารณาข้อคำถามที่สร้างขึ้นว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาสาระของเครื่องมือกับเนื้อหาสาระของสิ่งที่ต้องการศึกษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น และคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าความตรง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 ชุด ประกอบด้วยครู โรงเรียนพัฒนาศาสตร์วิทาล่าไหล 10 ชุด โรงเรียนธรรมวิทาล่ามูลนิธิ 10 ชุด และโรงเรียนอัล-อิสลามียะห์ 10 ชุด แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจสอบหาความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 125-126) ผลปรากฏว่า ได้ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .957 รายด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน .861 ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้อื่น ๆ .892 ด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน .815 และด้านการวัดและประเมินผล .919 จากนั้นได้พิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจจำนวนครูของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่สุ่มมาทั้ง 29 โรงเรียน ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล แล้วส่งให้แก่โรงเรียนต่างๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์และด้วยตนเองอีกบางส่วนแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ผู้วิจัยโทรศัพท์ติดต่อผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนบางท่าน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และส่งแบบสอบถามกลับให้ผู้วิจัยตามที่ผู้วิจัยได้ระบุไว้ เมื่อถึงเวลาที่กำหนดผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามที่ค้างส่งตามโรงเรียนต่างๆ แล้วนับจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับมาทั้งหมด ในกรณีไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามกลับไปยังกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนครบตามจำนวนที่กำหนดคือ 313 ชุด จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมด มาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นตอน คือ ตอนที่ 1 หาค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา โดยการหาค่าร้อยละเพื่อนำมาประกอบการอภิปรายในการศึกษาวิจัย ตอนที่ 2 กำหนดคะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเสนอระดับการดำเนินการของครูอิสลามศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยใช้เกณฑ์การแบ่งช่วงของเบสในการแปลความหมาย นำค่าเฉลี่ยการดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวปฏิรูปการศึกษาของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย วิชาการศึกษา ประสิทธิภาพสอน กลุ่มวิชาที่สอน และการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้การทดสอบด้วยค่าที (t-test) และค่าทดสอบเอฟ (F-test) ส่วนตอนที่ 3 นำข้อมูลจากข้อคำถามปลายเปิดเพื่อทราบปัญหา ความต้องการ ความ

คิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูอิสลามศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวปฏิรูปการศึกษาว่าวิเคราะห์โดยวิธีการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงมา จัดหมวดหมู่และแจกแจงความถี่ แล้วจัดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผลต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาเป็นวุฒิที่ต่ำกว่าปริญญาตรี และวุฒิปริญญาโทตามลำดับ ส่วนประสบการณ์การสอนอิสลามศึกษา ส่วนมากที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ส่วนกลุ่มวิชาที่สอน พบว่า ครูอิสลามศึกษาสอนในกลุ่มศาสนาอิสลามมากที่สุด รองลงมาสอนในกลุ่มภาษาและกลุ่มสังคมศึกษา และจริยธรรมตามลำดับ และด้านการเข้าร่วมอบรมการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ส่วนใหญ่ครูเคยได้รับการอบรมการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการดำเนินการของครูอิสลามศึกษา พบว่า ครูผู้สอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีการดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, $S.D. = .60$) โดยการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนการดำเนินการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนการดำเนินการด้านการจัดทำแผนการเรียนการสอนและด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเดียวกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านจำแนกเป็นรายข้อมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1.2.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีการดำเนินการในการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ นอกจากข้อที่ครูและนักเรียนร่วมกันสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 3.61$, $S.D. = .80$) การจัดกิจกรรมเน้นการปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.59$, $S.D. = .89$) และการที่ครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนตามความสนใจของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.51$, $S.D. = .74$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับสุดท้าย คือ

ข้อที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ ($\bar{X} = 2.77$, S.D.= 1.03) การจัดกิจกรรม เกม เพลง แฝงสาระและแง่คิดทางคุณธรรม ($\bar{X} = 2.82$, S.D.= 1.16) และการจัดแบบนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการค้นหาความรู้ด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละคน ($\bar{X} = 3.11$, S.D.= .85) ส่วนลักษณะวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษา พบว่า ครูอิสลามศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการฝึกปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= .93) และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เป็นลักษณะวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูอิสลามศึกษาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.46$, S.D.= 1.07)

5.1.2.2 ด้านการจัดทำแผนการเรียนการสอน พบว่า ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีการดำเนินการในการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดทำแผนการสอนอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ข้อที่เกี่ยวกับการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชาก่อนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.42$, S.D.= .92) การศึกษาคำอธิบายรายวิชาก่อนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.39$, S.D.= .96) และการคิดจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.37$, S.D.= .87) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 ลำดับสุดท้าย คือ ข้อที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้บริหารตรวจสอบล่วงหน้า 1 สัปดาห์ ($\bar{X} = 2.78$, S.D.= 1.08) การร่วมกันจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มโรงเรียน ($\bar{X} = 3.04$, S.D.= 1.03) และการร่วมกันจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้กับครูอิสลามศึกษาในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.08$, S.D.= .95)

5.1.2.3 ด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน พบว่า ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีการดำเนินการในการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ข้อที่เกี่ยวกับการใช้สื่อที่หาได้ง่าย และราคาไม่แพง ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= .99) การใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์มากขึ้น ($\bar{X} = 3.39$, S.D.= .92) และการใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.36$, S.D.= .96) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 ลำดับสุดท้าย คือ ข้อที่เกี่ยวกับการใช้สื่อที่หลากหลาย และเพียงพอ ($\bar{X} = 2.92$, S.D.= .96) การใช้สื่อที่เหมาะสมกับเทคนิคและวิธีการสอน ($\bar{X} = 3.05$, S.D.= 1.02) และการใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ($\bar{X} = 3.13$, S.D.= .89)

5.1.2.4 ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง พบว่า ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีการดำเนินการในการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ข้อที่เกี่ยวกับการวัดประเมินผู้เรียนโดยรวมและต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.38$, S.D.=

.88) การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านองค์ความรู้ ($\bar{X} = 3.36$, S.D.= .90) และการประเมินผลนักเรียนเพื่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.35$, S.D.= .85) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 ลำดับสุดท้าย คือข้อที่เกี่ยวกับการที่ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน ($\bar{X} = 2.79$, S.D.= 1.05) การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านทักษะกระบวนการ ($\bar{X} = 3.15$, S.D.= .84) และการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X} = 3.22$, S.D.= .82) ส่วนเครื่องมือในการประเมิน พบว่า ครูอิสลามศึกษาใช้แบบทดสอบและแบบประเมินคุณธรรมในการประเมินมากที่สุด และการประเมินจากสมาชิกในกลุ่มเป็นวิธีการประเมินที่น้อยที่สุด

5.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปร วุฒิกการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน กลุ่มวิชาที่สอน และการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

5.1.3.1 วุฒิกการศึกษา จากการศึกษา พบว่า ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีวุฒิกศึกษาดำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีการดำเนินการในการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดทำแผนการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน และด้านการวัดประเมินผลตามสภาพจริง ไม่แตกต่างกัน

5.1.3.2 ประสบการณ์การสอนอิสลามศึกษา จากการศึกษา พบว่า ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีประสบการณ์การสอนอิสลามศึกษาแตกต่างกัน มีการดำเนินการในการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดทำแผนการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน และด้านการวัดประเมินผลตามสภาพจริง ไม่แตกต่างกัน

5.1.3.3 กลุ่มวิชาที่สอน จากการศึกษา พบว่า ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่สอนอิสลามศึกษาในกลุ่มวิชาแตกต่างกัน มีการดำเนินการในการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดทำแผนการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกันส่วนความแตกต่างเป็นรายคู่ที่ได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ปรากฏว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างของครูอิสลามศึกษาคตามตัวแปรกลุ่มวิชาที่สอนเป็นรายคู่ พบว่า ครูอิสลามศึกษาที่สอนในกลุ่มวิชาสังคมศึกษาและจริยธรรม มีการดำเนินการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการ

จัดทำแผนการสอน และด้านการวัดประเมินผล สูงกว่าครูอิสลามศึกษาที่สอนในกลุ่มวิชาศาสนาอิสลาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.3.4 การอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่าครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับการอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการดำเนินการในการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมไม่แตกต่างกันกับครูที่ไม่เคยรับการอบรม แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำแผนการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูอิสลามศึกษาที่ได้รับการอบรม มีการดำเนินการในการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการจัดทำแผนการเรียนการสอนสูงกว่าครูอิสลามศึกษาที่ไม่ได้รับการอบรม ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.1.4 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะของครูอิสลามศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวปฏิรูปการศึกษา ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดทำแผนการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผลตามสภาพจริง มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ความคิดเห็นจากข้อคำถามปลายเปิดที่มีความหมายคล้ายคลึงจัดลำดับหมวดหมู่เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ปรากฏผล ดังนี้

5.1.4.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อประมวลปัญหาทั้งหมด พบว่าปัญหาที่ครูอิสลามศึกษาสะท้อนมากที่สุด คือครูไม่เข้าใจวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมานักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาศาสนาส่วนใหญ่เป็นการถ่ายทอดจากครูไม่สามารถจัดแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอ บรรยากาศในห้องเรียนไม่เอื้อในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายจำนวนนักเรียนมากทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ทั่วถึง และเอกสารการสอนไม่เพียงพอ ตามลำดับ

สำหรับแนวทางแก้ไข ครูอิสลามศึกษาต้องการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนสำคัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนามากที่สุด รองลงมาต้องการให้โรงเรียนสนับสนุนผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพิ่มคาบสอนหรือเวลาวิชาอิสลามศึกษา ควรเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมด้าน

คุณธรรมจริยธรรม เพิ่มการเรียนรู้แบบกลุ่มให้มากขึ้น และความเห็นสุดท้ายครูอิสลามศึกษาเห็นว่า วิชาอิสลามศึกษาเป็นวิชาที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ที่เน้นครูผู้สอนมากกว่านักเรียน

5.1.4.2 ด้านการจัดทำแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเมื่อประมวลปัญหาทั้งหมด พบว่าปัญหาที่ครูอิสลามศึกษาสะท้อนมามากที่สุด คือ ครูไม่เข้าใจและไม่มีความรู้วิธีการเขียนแผนการสอน รองลงมาครูไม่สามารถสอนตามแผนที่เขียนไว้ได้ ครูไม่มีเวลาในการทำแผนฯ หนังสือ ตำรา เอกสารเกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้ ผู้สอนเคยชินกับการสอนที่ไม่มีแผนผู้บริหาร ไม่ได้เคร่งครัดและไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนการสอน หลักสูตรยังไม่ชัดเจนทำให้ยากในการเขียนแผน การจัดทำแผนการสอนเป็นเรื่องยากในวิชาศาสนา ตามลำดับ

สำหรับแนวทางแก้ไข ครูอิสลามศึกษาต้องการให้มีวิทยากรมาอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการทำแผนการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาครูอิสลามศึกษาต้องการให้ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการเขียนแผนการสอน ต้องการให้นั่งงบประมาณเฉพาะในเรื่องแผนการสอนและสุดท้ายครูอิสลามศึกษาต้องการให้แผนการสอนรัดกุมไม่ยืดหยุ่น และครูแต่ละคนไม่ควรให้รับผิดชอบเรื่องแผนมากกว่าหนึ่งวิชา

5.1.4.3 ด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนเมื่อประมวลปัญหาทั้งหมด พบว่าปัญหาที่ครูอิสลามศึกษาสะท้อนมามากที่สุด คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ขาดสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่นห้องวิทยาศาสตร์มีอุปกรณ์ไม่ครบ ห้องสมุดมีหนังสือน้อย ห้องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ ปัญหาต่อมาครูไม่เข้าใจในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ครูไม่สามารถผลิตสื่อการสอนด้วยตนเอง ครูไม่ให้ความสำคัญกับการใช้สื่อประกอบการสอน ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน และสื่อการสอนวิชาศาสนาหาได้ยากและยังต้องใช้งบประมาณส่วนตัวในการจัดหาสื่อ ตามลำดับ

สำหรับแนวทางแก้ไข ครูอิสลามศึกษาต้องการให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณแก่โรงเรียนเอกชนให้มากขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาต้องมีการให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญในการใช้สื่อ ต้องการสื่อเกี่ยวกับแผนที่ประวัติศาสตร์โดยให้ผู้เชี่ยวชาญผลิตมอบแก่โรงเรียนเอกชน ต้องการให้มีการอบรมในการผลิตสื่อ ต้องการให้เพิ่มสื่อเกี่ยวกับหนังสือห้องสมุดที่เป็นภาษาไทย ต้องการให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีห้องโสตทัศนศึกษาเพื่อสอนภาษา และสุดท้ายต้องการให้มีห้องเฉพาะสำหรับสื่อการสอน

5.1.4.4 ด้านการวัดผลและการประเมินผลตามสภาพจริง เมื่อประมวลปัญหาทั้งหมด พบว่าปัญหาที่ครูอิสลามศึกษาสะท้อนมามากที่สุด คือ ครูไม่มีความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง รองลงมาครูเห็นว่าเวลาในการวัดและประเมินผลน้อยไม่เพียงพอขาดความร่วมมือจากนักเรียน ความแตกต่างของผู้เรียนเป็นอุปสรรคในการประเมิน การวัดผลไม่ใช้

วิธีการที่หลากหลายเพราะมีข้อจำกัดกับจำนวนนักเรียน ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการประเมิน และขาดเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย ตามลำดับ

สำหรับแนวทางแก้ไข ครูอิสลามศึกษาต้องการให้มีการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ต้องการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินนักเรียนด้วย ต้องการให้ฝ่ายแนะแนวและครูฝ่ายประเมินทำงานร่วมกัน ต้องการงบประมาณในการสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียน ควรเพิ่มการประเมินการอ่านให้มากขึ้น และควรเพิ่มการประเมินแบบสะสมผลงานนักเรียน

นอกจากนี้ครูอิสลามศึกษาได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเรียนการสอนวิชาศาสนาอีกว่า หลักสูตรเรียนศาสนาพร้อมกับเรียนสามัญทำให้เด็กไม่ได้รับความรู้ศาสนาได้ดีเท่าที่ควร ครูบางท่านให้ความเห็นว่าความถนัดและความสนใจของนักเรียนที่แตกต่างกันครูจึงควรหาวิธีการสอนที่นักเรียนสามารถเรียนได้อย่างสมดุลกัน อีกความคิดเห็นของครูเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนให้ดีมีคุณภาพตามที่ต้องการอาจทำได้แค่ขึ้นอยู่กับค่าตอบแทนที่สามารถเป็นแรงจูงใจให้ครูทำงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ และการจัดกิจกรรมการสอนที่มีคุณภาพต้องใช้งบประมาณ ในขณะที่โรงเรียนเอกชนขาดงบประมาณ ครูสอนศาสนาบางท่านเห็นว่าปัญหาเรื่องหลักสูตรอิสลามศึกษาซึ่งควรให้เป็นเอกภาพทั่วประเทศ รัฐบาลต้องเร่งให้มีหลักสูตรแกนกลางสำหรับภาควิชาอิสลามศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยขอนำเสนอประเด็นสำคัญในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับการดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวปฏิรูปการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สุนีย์ ใจเหล็ก (2541 : 65) ที่ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูอาจารย์โรงเรียนปะเหลียนผดุงศิษย์ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูอาจารย์โรงเรียนปะเหลียนผดุงศิษย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยและประเมินคุณภาพ ประสิทธิภาพการศึกษา ปี

การศึกษา 2540 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 :115) จากการให้ ข้อมูลครูและนักเรียนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่ครูปฏิบัติอยู่ใน ระดับปานกลาง เช่นเดียวกับนั้นกับผลการวิจัยของ ปารีชาติ สวนอักษร (2543 :116) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครู โรงเรียนสตรีภูเก็ต สังกัดสามัญศึกษา จังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครู โรงเรียนสตรีภูเก็ต สังกัดสามัญศึกษา จังหวัดภูเก็ต โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ เบญจพร คงอินทร์(2546 :60) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ครู โรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม มีการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ ในระดับปานกลาง และยังคงสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ดฤตพร ทุกพิบูลย์ (2547 : 63- 64) ศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง ตามแนวปฏิรูปการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ใน ระดับปานกลางทุกด้าน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ เฉลิมพล และชัน (2549:79)ที่ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม เขตภาคกลาง ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาตาม ความเห็นของครูอิสลามศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังคงมีความสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ฟาริด เตมะหมัด (2550 : 104) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการ ดำเนินการงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ใน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูอิสลามศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ เทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ ที่ทันสมัย ซึ่งเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ คล้ายจันทร์ มไพบรศ (2544 อ้างถึงใน พนมวรรณ วุฒิสาร , 2544) ที่พบว่า ครูสังคมศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับ มาก ในการจัดการเรียนการสอน โดยขาดความรู้ความเข้าใจทักษะเกี่ยวกับเทคนิควิธีสอนแบบใหม่ ที่ทันสมัย อย่างเช่นการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และครูอิสลามศึกษาอาจไม่ทันยุคหรือไม่เข้าใจ การจัดทำ การออกแบบเอกสารต่างๆ เช่น การจัดทำแผนการสอน การผลิตหรือคิดค้นสื่อ ประกอบการเรียนการสอน การบันทึกหลังการสอน ตลอดจนการออกแบบเครื่องการประเมินที่ หลากหลาย จึงทำให้สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาอยู่ในระดับปานกลางในทุกๆ ด้าน อีกทั้งครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่ยังยึดติดอยู่กับการสอนแบบเดิมๆ ใช้การอธิบายตาม

หนังสือเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีระเดช เชื้อนาม (2536 : บทคัดย่อ อ้างถึงในกรมวิชาการ, 2540 :36) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ครูยังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยครูเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรมวิชาการ (2538) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พบว่า พฤติกรรมการเรียนการสอนตามกลุ่มประสบการณ์คณิตศาสตร์ ครูส่วนใหญ่สอนแบบบรรยาย อภิปรายแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ไม่มีการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการกลุ่มหรือให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ในทำนองเดียวกันกับผลการวิจัยของ โสภณ นุ่นทอง (2532 อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2538 :31) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยระดับประถมศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516-2531 พบว่า พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่สอนแบบบรรยาย ส่วนการประเมินที่ใช้ คือ การทดสอบ ทั้งนี้เนื่องจากครูอาจไม่เข้าใจวิธีการหรือรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเหมือนกับทำให้สัมพันธภาพของผู้บริหารส่วนหนึ่งว่า ครูติดตามศึกษาส่วนใหญ่ยังยึดติดอยู่กับภาพลักษณ์ของการสอนแบบเก่าๆ ไม่มีความทันสมัย ไม่สามารถนำเอาวิธีการสอนใหม่ๆ เข้ามาใช้ (เฉลิมพล และชัน : 2549) ประกอบกับผู้บริหารและครูผู้สอนไม่สนใจ ไม่เอาใจใส่วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ดังกล่าวนั้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสริมวิทย์ นิลรัตน์ (2535 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 ไม่เข้าใจในหลักการบริหาร โรงเรียน บุคลากรไม่สนใจและไม่เอาใจใส่การจัดการเรียนการสอน และขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน จึงทำให้การบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสิทธิศักดิ์ เจ๊ะสารี (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูอิสลามศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ระดับประสิทธิภาพการสอนของครูอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาด้านลักษณะความเป็นครูอยู่ในระดับดี ด้านเทคนิคการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและในชุมชนอยู่ในระดับดี ด้านการใช้อุปกรณ์การสอนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ นาวาลย์ ปานากาแข็ง (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุงโดยเร่งด่วนถึงพอใช้ในทุกปัจจัยคุณภาพ ปัญหาการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ปัญหาขาดแคลนบุคลากรไม่เพียงพอ ปัญหางบประมาณไม่เพียงพอ ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารที่ขาดความรู้ความชำนาญในการ

บริหารงานต่างๆ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด โรงเรียนควรแก้ปัญหาด้วยการพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จากผลการวิจัยต่างๆที่นำมาสนับสนุนข้างต้นจึงอาจเป็นเหตุผลเดียวกันที่ระดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูอิสลามศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2 ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูอิสลามศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่วุฒิการศึกษา วุฒิครู และประสบการณ์การสอน ที่ต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการเปรียบเทียบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เถลิงพล และชัน (2549:118) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตภาคกลาง ของครูอิสลามศึกษาที่มี อายุ การศึกษา สูงสุด และประสบการณ์การสอนต่างกัน มีทักษะไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ศฤงคาร ทุกพิบูลย์ (2547 : 65) ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบครูผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั่วประเทศ ที่เพศ วุฒิครู วุฒิการศึกษา ประสบการณ์สอน และการเข้าร่วมอบรม แตกต่างกัน มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันชัย ประไพเมือง (2545) ที่พบว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษากับครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีประสบการณ์สอนวิชาพลศึกษาต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริพร ผลโตดา (2545 :72) ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ของข้าราชการครู โรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน ปรากฏว่า ทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัยข้างต้นล้วนเป็นเหตุผลสนับสนุนผลการวิจัยในครั้งนี้ กล่าวคือ ความแตกต่างของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีผลกระทบต่อระดับการดำเนินการของครูอิสลามศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ได้บังคับใช้เป็นกฎหมายที่สถานศึกษา และครูทุกคนต้องถือปฏิบัติ ที่ได้กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 หมวดที่ 4 มาตรา 22) อีกทั้งเมื่อถูกกำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและทุกโรงทั่วประเทศ กอปรกับสำนักงานประเมินคุณภาพภายนอกได้กำหนดมาตรฐานเพื่อการประเมิน ให้สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในมาตรฐานที่ 18 และให้ครูจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในมาตรฐานที่ 22 (สุคนธ์ สรินทร์านนท์ และคณะ , 2545 :12-13) ดังนั้นสถานศึกษา และครูผู้สอนทุกคน ทั้งที่มีวุฒิครูหรือไม่มี ทั้งที่วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี หรือสูงกว่า ทั้งที่มีประสบการณ์สอนมากหรือน้อย ต่างก็มีความตื่นตัวที่จะศึกษา ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบกับในปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการให้ความรู้แก่ครูในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้หน่วยงานต่าง ๆ ยังได้มีการจัดทำข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมากมายและหลากหลายรูปแบบ เช่นวารสารปฏิรูปและเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (www.onec.go.th) เป็นต้น ทำให้ครูสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้เหล่านี้ได้อย่างทั่วถึง ตลอดจนมีการจัดอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้แก่ครูอยู่อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ครูเกิดความรู้ ความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น จึงทำให้ตัวแปรด้าน วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การสอน ไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินการ ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่สอนอิสลามศึกษาในกลุ่มวิชาต่างกัน มีการดำเนินการในการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดทำแผนการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ดังกล่าวนั้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เณรพิมพ์และชัน (2549:97) ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบนจพร คงอินทร์(2546 :75) ที่ได้ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนในกลุ่มวิชา

ที่แตกต่างกัน คือ สามัญและศาสนา มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม การจัดการที่ครูอิสลามศึกษาที่สอนในกลุ่มวิชาสังคมศึกษาและจริยธรรม มีการดำเนินการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดทำแผนการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงสูงกว่าครูอิสลามศึกษาที่สอนในกลุ่มวิชาศาสนาอิสลาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่ไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะธรรมชาติของกลุ่มวิชาทั้งสองแตกต่างกัน กล่าวคือกลุ่มวิชาศาสนาอิสลามเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยวิชา อัลกุรอานและฮาดิษ อัลอะคิษ อัลฟิถ และอัลอะกีละฮ (กระทรวงศึกษาธิการ, มปป :10) ซึ่งเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับหลักการศาสนาโดยตรง ที่ครูอิสลามศึกษามีความเห็นว่า เป็นวิชาที่เหมาะสมกับการสอนที่เน้นผู้สอนเป็นสำคัญ คือต้องถ่ายทอดมาจากโค๊ะครูโดยตรง จึงไม่สามารถจัดการเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในขณะที่กลุ่มวิชาสังคมศึกษา จริยธรรม และกลุ่มภาษา อาจจะไม่เกี่ยวกับหลักการศาสนาโดยตรง จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลถึงความแตกต่างในข้อเปรียบเทียบดังกล่าว

ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับการอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูที่ไม่เคยรับการอบรม มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำแผนการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่ได้รับการอบรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ย่อมได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการอบรมและการฝึกปฏิบัติโดยผู้เชี่ยวชาญ สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในอาชีพของตน สามารถนำมาพัฒนาการเรียนการสอน เนื่องจากประสบการณ์ที่สั่งสมเป็นแหล่งความรู้ที่มีคุณค่า สามารถนำมาปรับใช้หรือ แก้ปัญหาในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการจัดทำหรือการเขียนแผนการสอนหากไม่เคยเห็นรูปแบบ ไม่เคยผ่านการอบรมคงทำได้ยากสำหรับครูอิสลามศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการและข้อเสนอแนะของครูอิสลามศึกษาที่ได้เสนอไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด ให้มีวิทยากรมาอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการทำแผนการเรียนการสอนมากที่สุด

3. สภาพปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะ ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่วิเคราะห์จากแบบสอบถามปลายเปิด สรุปเป็นรายด้านได้ ดังนี้

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อประมวลปัญหาทั้งหมด พบว่าปัญหาที่ครูอิสลามศึกษาสะท้อนมามากที่สุด 3 ลำดับแรก คือครูไม่เข้าใจวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมามีนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ความคิดเห็นหรือปัญหาที่ครูอิสลามศึกษาสะท้อนมาข้างต้น ล้วนเป็นข้อที่สำคัญในการหาแนวทางการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 :20-22) ได้กล่าวถึง ข้อควรระวังในการหาแนวความคิดผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า ครูควรเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ว่าเป็นวิธีการสอนที่ไม่ได้เน้นการเรียนรู้คนเดียวตามลำพัง หากแต่เป็นทำงานด้วยกัน ร่วมกัน ระหว่างครูและผู้เรียน แต่ละคนให้เข้าใจบทบาทของตนเองในกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัยของ ไสภณ นุ่นทอง (2532 อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2538 :31) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยระดับประถมศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2516-2531 พบว่า พฤติกรรมการเรียนการสอนของครูภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่สอนแบบบรรยาย ส่วนการประเมินที่ใช้ คือ การทดสอบ ทั้งนี้เนื่องจากครูอาจไม่เข้าใจวิธีการหรือรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เช่นเดียวกับปัญหาเรื่องเวลาในการจัดกิจกรรมที่ครูอิสลามศึกษาได้เสนอ สอดคล้องกับความเห็นของ สารีโรย โสภีรักษ์ (2546 : 36) ได้อธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า บางกิจกรรมที่สลับซับซ้อนอาจใช้เวลา 2-3 อาทิตย์หรือมากกว่า เพื่อให้ผู้เรียนค่อยๆ ทำทีละเล็กทีละน้อย ค่อยๆ แก้ปัญหา เพื่อให้ได้คำตอบในที่สุด ดังนั้นแนวทางแก้ไข ที่ครูอิสลามศึกษาต้องการในประเด็นดังกล่าว คือ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนสำคัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนามากที่สุด รองลงมาต้องการให้โรงเรียนสนับสนุนผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และเพิ่มคาบสอนหรือเวลาวิชาอิสลามศึกษาตามลำดับ

ด้านการจัดทำแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเมื่อประมวลปัญหาทั้งหมด พบว่าปัญหาที่ครูอิสลามศึกษาสะท้อนมามากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ครูไม่เข้าใจและไม่มีความรู้วิธีการเขียนแผนการสอน รองลงมาครูไม่สามารถสอนตามแผนที่เขียนไว้ได้ และครูไม่มีเวลาในการทำแผน ดังกล่าวนั้น สอดคล้องกับความเห็นของ เดือนใจ อินทโกศรี (2544 :133) ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่เข้าใจการเขียนแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ และไม่ทราบโดยชัดเจนว่า การสอนที่เน้นทักษะกระบวนการในสถานการณ์จริงนั้นต้องทำอะไร อีกทั้งขาดแนวทางการเขียนแผนการสอนในบางกลุ่มวิชาที่ตนเองต้องการใช้โดยตรง ซึ่งในทำนองเดียวกันที่ บังอร พุ่มสะอาด (2536 อ้างถึงใน กรมวิชาการ , 2540 :21) ที่พบว่า ครูผู้สอนมีเวลาน้อย สอนทุก

วิชา และยังมีงานอื่นๆอีก และครูสอนตามแผนได้น้อยเพราะครูมีงานมาก อีกทั้งยังไม่ชัดเจนในการจัดทำแผนการสอน และยังมีขาดเอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับแผนการสอน เช่นเดียวกับผลการสังเคราะห์งานวิจัยของ กรมวิชาการ (2540 :52) ที่ได้ข้อสรุปว่า ครูมีภาระมาก ต้องสอนหลายวิชา ไม่สามารถเตรียมการสอนที่เน้นกระบวนการได้เต็มที่ และขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการสอนที่เน้นกระบวนการ ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาสอดคล้องกับปัญหาที่ครูอิสลามศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่ได้สะท้อนมาทุกประการ ไม่ว่าจะเพราะครูไม่เข้าใจและไม่มีความรู้วิธีการเขียนแผนการสอน ครูไม่สามารถสอนตามแผนที่เขียนไว้ได้ และครูไม่มีเวลาในการทำแผนครูไม่มีเวลาในการทำแผน ตามลำดับ ซึ่งแนวทางแก้ไขที่ครูอิสลามศึกษาต้องการและได้เสนอไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด คือ ให้นิเวศวิทยาอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการทำแผนการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาครูอิสลามศึกษาต้องการให้ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการเขียนแผนการสอน ต้องการให้มีงบประมาณเฉพาะในเรื่องแผนการสอนและสุดท้ายครูอิสลามศึกษาต้องการให้แผนการสอนรัดกุมไม่ยืดเยื้อ และครูแต่ละคนไม่ควรให้รับผิดชอบเรื่องแผนมากกว่าหนึ่งวิชา ตามลำดับ

ด้านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนเมื่อประมวลปัญหาทั้งหมด พบว่าปัญหาที่ครูอิสลามศึกษาสะท้อนมามากที่สุด คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ขาดสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่นห้องวิทยาศาสตร์มีอุปกรณ์ไม่ครบ ห้องสมุดมีหนังสือน้อย ห้องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ ปัญหาต่อมาครูไม่เข้าใจในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ครูไม่สามารถผลิตสื่อการสอนด้วยตนเอง ครูไม่ให้ความสำคัญกับการใช้สื่อประกอบการสอน ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน และสื่อการสอนวิชาศาสนาหาได้ยากและยังต้องใช้งบประมาณส่วนตัวในการจัดหาสื่อ ตามลำดับ ปัญหาเรื่องสื่อการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นปัญหาที่ประสบอยู่ในระดับมาก และเป็นปัญหาที่พบมานานในผลการวิจัยหลายเรื่อง อาทิเช่น ผลการวิจัยของ บรรเจิด โชติเกษมศรี(2529:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษา เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดและดำเนินการ โปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับมัธยมศึกษาใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าปัญหาในการจัดและดำเนินการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ประสบในระดับมาก ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดสถานที่ในการเรียนการสอน อุปกรณ์เบ็ดเตล็ดไม่เพียงพอ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ชีระนุช ทิปะปาล (2531 :บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผู้บริหารและครูภาษาไทยมีความเห็นว่าปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย คือ โรงเรียนขาดเอกสารหลักสูตร ขาดสื่อการ

ค้นคว้าเพิ่มเติม สื่อการเรียนการสอนมีน้อย และไม่ค่อยมีคุณภาพ ขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อ ผู้บริหารบางส่วนไม่เห็นความสำคัญของสื่อการสอน ครูไม่มีความรู้ที่จะทำหรือผลิตสื่อการสอนแบบง่ายๆ ทำนองเดียวกันกับผลการวิจัยของ เต็มดวง เศรษฐจินดา (2532 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า สภาพของสื่อการสอนและสภาพการเลือก การผลิต และการใช้สื่อการสอนของครูภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านปัญหาอุปสรรคที่มีต่อการใช้สื่อการสอน คือ ขาดแคลนงบประมาณ ไม่มีสื่อการสอนให้เลือกใช้ตามเนื้อหา และไม่มีความรู้ในการใช้และผลิตสื่อการสอน ในทำนองเดียวกันกับผลการวิจัยของ เฉลิมพล และชัน (2549:122) ที่พบว่า สื่อที่นำมาประกอบการเรียนการสอนมีน้อย ไม่หลากหลายและไม่ทันสมัยทำให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนยาก ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของครูอิสลามศึกษา ที่สะท้อนมาว่าครูไม่มีความเข้าใจมากพอเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน กล่าวคือ ครูอิสลามศึกษารู้จักประเภทสื่อที่จะนำมาใช้อย่างจำกัด ซึ่งในความเป็นจริงแล้วสื่อนั้นมีหลากหลายประเภทให้เลือกนำมาใช้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าครูอิสลามศึกษา ยังไม่มีความหลากหลายพอในการนำสื่อการเรียนการสอนมาปรับใช้กับวิชาอิสลามศึกษา หรือครูอิสลามศึกษาไม่มีเวลามากพอในการจัดทำสื่อเอง เนื่องจากมีงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอนด้วย ดังนั้นครูอิสลามศึกษาจึงได้เสนอแนวทางแก้ไข ว่าครูอิสลามศึกษาต้องการให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณแก่โรงเรียนเอกชนให้มากขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาต้องมีการให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญในการใช้สื่อ ต้องการสื่อเกี่ยวกับแผนที่ประวัติศาสตร์โดยให้ผู้เชี่ยวชาญผลิตมอบแก่โรงเรียนเอกชน ต้องการให้มีการอบรมในการผลิตสื่อ ต้องการให้เพิ่มสื่อเกี่ยวกับหนังสือห้องสมุดที่เป็นภาษาไทย ต้องการให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีห้องโสตทัศนศึกษาเพื่อสอนภาษา และสุดท้ายต้องการให้มีห้องเฉพาะสำหรับสื่อการสอน ตามลำดับ

ด้านการวัดผลและการประเมินผลตามสภาพจริง เมื่อประมวลปัญหาทั้งหมดพบว่าปัญหาที่ครูอิสลามศึกษาสะท้อนมามากที่สุด คือ ครูไม่มีความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง รองลงมาครูเห็นว่าเวลาในการวัดและประเมินผลน้อยไม่เพียงพอ ขาดความร่วมมือจากนักเรียน ความแตกต่างของผู้เรียนเป็นอุปสรรคในการประเมิน การวัดผลไม่ใช่วิธีการที่หลากหลายเพราะมีข้อจำกัดกับจำนวนนักเรียน ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการประเมิน และขาดเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย ตามลำดับ ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสอดคล้องกับผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพของ กรมวิชาการ (2542 : 70) ที่พบว่า ในขั้นตอนการประเมินผล ครูทำได้ระดับปานกลาง เนื่องจากครูมีปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจที่ไม่ชัดเจนระหว่างการประเมินผล เพื่อปรับปรุงการเรียนและการประเมินผลเพื่อตัดสินความสามารถของนักเรียน ครูต้องการอบรม

เรื่องการสร้างเครื่องมือและประเมินผลให้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ในทำนองเดียวกันกับผลการวิจัยของ เดือนใจ อินทโกศรี (2544 :129) ที่ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของครูในการประเมินผลตามสภาพจริงในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี พบว่า ครูมีบทบาทในการประเมินผลตามสภาพจริง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากครูอาจมองว่า การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นสิ่งยุ่งยากในการปฏิบัติ เพราะการดำเนินการดังกล่าวต้องเตรียมพร้อมในการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้แล้วเสร็จทั้งระบบ ดังเช่นแนวปฏิบัติที่กรมวิชาการ (2534 :17) ได้กำหนดแนวปฏิบัติในคู่มือการประเมิน โดยให้ครูวางแผนการประเมินตั้งแต่ต้นปีการศึกษา เพราะจุดประสงค์บางจุดประสงค์โดยเฉพาะด้านค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม จะต้องใช้ระยะเวลาในการสังเกตพฤติกรรมเป็นเวลายาวนานต่อเนื่องตลอดปีแล้วจึงจะสามารถสรุปผลการประเมินในจุดประสงค์นั้นได้ ในขณะที่ครูอิสลามศึกษามีปัญหาทั้งเรื่องความรู้และเวลาที่ไม่มีเพียงพอ โดยเฉพาะวิธีการสังเกตเป็นเวลานาน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งเป็นภาระของครูที่ต้องทำความเข้าใจในจุดประสงค์ต่างๆว่าจะจัดกิจกรรมอย่างไรและจะประเมินแบบไหน ทั้งหมดนั้นเป็นเรื่องใหม่สำหรับครูอิสลามศึกษา อีกทั้งครูเองก็ยังยึดติดกับการประเมินเดิมๆ ปีละ 2 ครั้ง อย่างไรก็ตามครูอิสลามศึกษาก็ยังมีความต้องการให้มีการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง อันเป็นวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และต้องการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินนักเรียนด้วย ต้องการให้ฝ่ายแนะแนวและครูฝ่ายประเมินทำงานร่วมกัน ต้องการงบประมาณในการสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียน ควรเพิ่มการประเมินการอ่านให้มากขึ้น และควรเพิ่มการประเมินแบบสะสมผลงานนักเรียน ตามลำดับ

นอกจากนี้ครูอิสลามศึกษาได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเรียนการสอนวิชาศาสนาอีกว่า หลักสูตรเรียนศาสนาพร้อมกับเรียนสามัญทำให้เด็กไม่ได้รับความรู้ศาสนาได้ดีเท่าที่ควร ครูบางท่านให้ความเห็นว่าความถนัดและความสนใจของนักเรียนที่แตกต่างกันครูจึงควรหาวิธีการสอนที่นักเรียนสามารถเรียนได้อย่างสมดุลกัน อีกความคิดเห็นของครูเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนให้ดีมีคุณภาพตามที่ต้องการอาจทำได้แต่ขึ้นอยู่กับค่าตอบแทนที่สามารถเป็นแรงจูงใจให้ครูทำงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ และการจัดกิจกรรมการสอนที่มีคุณภาพต้องใช้งบประมาณ ในขณะที่โรงเรียนเอกชนขาดงบประมาณ ครูสอนศาสนาบางท่านเห็นว่าปัญหาเรื่องหลักสูตรอิสลามศึกษาซึ่งควรให้เป็นเอกภาพทั่วประเทศ รัฐบาลต้องเร่งให้มีหลักสูตรแกนกลางสำหรับภาควิชาอิสลามศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียน การสอนอิสลามศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต้องปรับปรุงเรื่องสื่อการเรียนการสอนและ แหล่งการเรียนรู้ให้เพียงพอและเร่งด่วน เพราะสื่อและแหล่งเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรเร่งให้ความรู้แก่ครูอิสลาม ศึกษาในการเขียนแผนการสอน การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน และการประเมินการสอนที่ หลากหลาย

3. ครูผู้สอนอิสลามศึกษาควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่อง เจตคติของครูอิสลามศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม ต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวปฏิรูปการศึกษา

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกับการสอนที่เน้นครูเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

3. ควรมีการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวปฏิรูปการศึกษา

4. ควรมีการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับความต้องการที่แท้จริงของครูอิสลามศึกษาในการ จัดการเรียนสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม